

BİTKİLERİN GİZLİ ÖĞRETİLERİ

**STEPHEN
HARROD
BUHNER**

*Doğanın Doğrudan
Algılanmasında
Kalbin Zekâsı*

Çeviren: Özge Onan

Stephen Harrod Buhner (d. 1952), bir Dünya Şairi ve doğa, yerli kültürleri, çevre ve bitkisel ilaçlar üzerine yirmiden fazla kitabın ödüllü yazarıdır. Eisenhower ve Kennedy yönetiminde ABD Sağlık Bakanı olan Leroy Burney ile 19. yüzyılın başlarında Indiana kırsalında çalışan bir ebe ve bitki uzmanı olan Elizabeth Lusterheide'in da aralarında olduğu bir şifacı soyundan geliyor. 1911'de doktor olarak çalışmaya başladığında Indiana kırsalında bitkisel ilaçlardan yararlanan büyük büyükbabası C.G. Harrod'dan özellikle etkilendi. Buhner'in çalışmaları *Common Boundary*, *Apotheosis*, *Shaman's Drum*, *The New York Times*, *CNN* ve *Good Morning America*'da yer aldı.

Bitkilerin Gizli Öğretileri

Doğanın Doğrudan Algılanmasında Kalbin Zekâsı

SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM DİZİSİ

BİTKİLERİN GİZLİ ÖĞRETİLERİ

Doğanın Doğrudan Algılanmasında Kalbin Zekâsı

Orijinal adı: The Secret Teachings of Plants: The Intelligence of the Heart in the Direct Perception of Nature

© 2004 Stephen Harrod Buhner

Yazan: Stephen Harrod Buhner

İngilizce aslından çeviren: Özge Onan

Yayına hazırlayan: Sıla Arlı

Dizi danışmanı: Evren Yıldırım

Türkçe yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / Mart 2022 / ISBN 978-625-8090-89-5

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Bitkilerin Gizli Öğretileri
Doğanın Doğrudan Algılanmasında
Kalbin Zekâsı

Stephen Harrod Buhner

Çeviren: Özge Onan

İçindekiler

Okura bir not.....	13
Giriş.....	17
Sistol / Doğa ve kalp üzerine.....	21
Birinci bölüme giriş.....	23
Birinci kısım / Doğa.....	33
1 / Doğanın doğrusal olmayan yapısı.....	35
2 / Hayatın kendini düzenleyişi.....	56
3 / Hayatın enerji dengeleri.....	75
İkinci kısım / Kalp.....	99
4 / Fiziksel kalp–Bedenin bir organı olarak kalp.....	101
5 / Duygusal kalp–Bir algı ve iletişim organı olarak kalp..	125
6 / Ruhsal kalp – Estez.....	159
Diyastol/ Dünyanın kalbinden bilgi toplamak.....	169
İkinci bölüme giriş.....	171
Birinci kısım / Veriditas.....	179
7 / Doğaya açılan kapı.....	181
8 / Keskin algının gerekliliği.....	188
9 / Kalple hissetmek.....	201
İkinci kısım / Taze suyun tadı.....	221
10 / Dünyanın kalbinden bilgi toplamak.....	223
11 / Gebe nokta ve mundus imaginalis.....	245
Üçüncü kısım / Bereketli karanlık.....	269
12 / Derinlemesine teşhis ve hastalıkların iyileştirilmesi ..	271

Perde arası.....	295
13 / Titiz öz incelemenin önemi ve ahlaki gelişimin gerekliliği	301
Dördüncü kısım / Başka bir sahilden kum taneleri.....	333
14 / Dünyanın metnini okumak – Anlamın coğrafyası ve ruhun eylemleri	337
Sonsöz	361
Ek / Bir algı organı olarak kalbi geliştirme egzersizleri.....	365
Teşekkür	383
Kaynaklar ve yorumlar – Dünya Şairlerinin bilgeliği	385
Notlar	405

Kalbimin eğitimini tamamlayan Trishuwa'ya

*Yarışı sonuna kadar sürdürmemizi sağlayan güç
nereden gelir?
İçimizden.*

Okura bir not

Bu kitabın ilk yarısı doğrusal olarak ilerliyor, fakat ikinci yarısı için bunu söyleyemeyiz. İlk bölüm nedenler ve nasıllarla ilgili analitik açıklamalarla doluyken, ikinci yarısı şiir ve eylemlerle dolu. Kitabın iki yarısının farklı doğalarını yansıtmak için ilk bölümü “sistol”, ikinci bölümü ise “diyastol” olarak adlandırdım. Bu terimler, kalbin fonksiyonlarını tasvir etmek için kullanılır. Sistol, kalbin kasılarak kanı kendisinden uzaklaştırmasına verilen addır. Diyastol ise, kalbin gevşeyerek bir kez daha kanla dolmasıdır. Bu kitap da bu işleyiş biçimini yansıtır; önce kalpten uzaklaşma hareketi ve sonra, kalp yeniden dolarken gevşeme ve içeri çekme hareketi. Bir anlamda bu, bildiğimiz en eski işleyiş biçimlerinden biridir. Fakat bizim kültürümüz, sistol hareketinin içinde epeyce uzun vakit geçirmiştir ve siz kendinizi, bunu daha fazla yapmak istemiyormuş gibi hissediyor olabilirsiniz. Bu yüzden, istemiyorsanız kitabın ilk bölümünü okumayın; daha sonra okuduklarınız hakkında açıklamalar isterseniz, sonradan okuyabilirsiniz.

Bu kitabı, aralardan bölümler atlayarak ve istediğiniz sırayla okuma konusunda kendinizi özgür hissedin ve ilginizi çeken bölümleri seçip çekmeyenleri atlayın. Bunun bir önemi yok, çünkü bulmaya ihtiyacınız olan şeyleri bulmanız için, sadece kalbinizi takip etmeye ihtiyacınız var.

Uzun zamandır Doğa Okulu'na giderek topladığım her bilgi taneciğinin birbirine eklendiğini, bu kum taneciklerinin bir temel taşına dönüştüğünü, o taşların bir araya gelerek bir altyapı oluşturduğunu ve bu altyapı üzerine, kendim için bir ev kurabileceğimi görüyorum. Ve Doğa'nın bilgi sisteminde, büyük bir bilgelik şehri kurmaya yetecek kadar çok bina olduğunu da gördüm.

Ben bu şehrin tamamlandığını görmeyeceğim, hatta hiçbir insan görmeyecek. Bir insan; hayatı boyunca en iyi ihtimalle, bu şehirde birkaç bina inşa edebilir ve belki, bütünü birkaç sokağını, meydanını, parkını ve bölgesini görebilir. Fakat bu şehrin yüceliğini –sonsuz bulvarlarını, görkemli anıtlarını, aşkın insan bilincinin sınırlarını aşan yönetim merkezini, göğe yükselen abidelerini, göz alabildiğine uzanan manzaralarını ve panoramik görüntülerini– ancak hayal edebiliriz; zira bu bilgi yapılarını gördüğümüzde, bizler de kum tanelerini, taşları, katmanları, binaların katlarını özenli ve azimli bir çalışmayla bir araya getirerek birkaç bina kurabilirsek de, daha kurulacak birçok bina olduğunu biliriz. Bunu düşündüğümde, Doğa, bilgeliğini böylesine karşılıksız ve cömertçe, bulmak isteyen herkesin ulaşabileceği biçimde sunduğu halde, neden bazı insanların bu bilgilerle daha yüce bir yapı kurmaya çalışmak yerine, kaba bilgi kulübeleri, –bencilce, sadece kendi eğitimini amaçlayanlar kazandıkları paralarını istifler, güç ya da şöhret kazanırken– yaşayabilecekleri küçük bir hücre inşa etmekle yetindiklerini merak ediyorum!

— Luther Burbank

Giriş

Bugün yüz yüze olduğumuz önemli problemler, onları yaratırken sahip olduğumuz düşünce seviyesiyle çözülemez.

— Albert Einstein

Teknik bilgilerin hepsi güvenilir kaynaklardan çalındı ve ben, büyük bir mutlulukla onların arkasında duruyorum.

— Edward Abbey

Biz Batılılar, son yüzyıldır doğrusallığıyla, indirgemeciliğe eğilimiyle ve Doğa'nın mekanik bir yapısı olduğuna dair ısrarıyla tanınlanan, çok belirgin bir kavrama ve algı biçiminin içine gömülmüş durumdayız. Bu sözel/entelektüel/analitik algılama biçimi, günümüz Batı kültüründe çok baskındır. Ama bu algılama biçimi ve Doğa hakkında sahip olduğu varsayımlar konusunda, yöntemin özüne dair büyük sorunlar olduğu gitgide daha da gözle görünür hale gelmektedir. William James bunu *Will to Believe*'de (İnanma İsteği) şöyle anlatır: "Her bilimin doğrulanmış ve düzenli gerçeklerinin hemen dışında istisnai gözlemler, önemsiz kabul edilen, sıra dışı ve nadiren karşılaşılan vakalardan oluşan ve görmezden gelmenin, ilgi göstermekten çok daha kolay olduğu bir toz bulutu vardır. Her bilimin ideali; hakikati açıklayan, değişikliğe açık olmayan ve tamamlanmış bir sisteme ulaşmak ve sistem içindeki sınıflandırılmayan olayları, çelişkili saçmalıklar olarak adlandırıp gerçek kabul etmemektir."

İçinde yaşadığımız bu çağda, bu istisnai gözlemlerden oluşan toz bulutu, çok güçlü bir kasırgaya dönüşmüştür. Geçtiğimiz yüzyıl boyunca bilim uygulayıcılarının kullandığı –analitik, doğrusal, indirgemeci, belirleyici, mekanik– öncelikli algılama biçimi, varsayımlarının sınırlarına ulaşmaya başlamıştır. Bilim insanları tarafından kullanılan bu algılama biçimi ve bu biçimin ortaya çı-

karttığı sistem, ancak ne geçmişte ne de günümüzde yarattıkları düzenli sistemin içinde kendine yer bulamayan çok sayıda olayı dışarıda bırakarak ya da göz ardı ederek tutarlılığını koruyabilir. Küresel ısınmadan kontrol edilemeyen orman yangınlarına kadar, Doğa'da oluşmaya başlamış bütün çılgın dalgalanmalar, bu göz ardı edici tutumun sonuçlarının birer dışavurumudur; ektiğimiz kasırgayı biçmeye başlıyoruz.

Oysa türümüzün bu gezegen üzerinde geçirdiği zamanın büyük bir kısmında kullanmış olduğu bir başka algılama biçimi daha vardır. Bu, bütüncül/sezgisel/derinlemesine algı olarak tanımlanabilir. Bu yöntemin dışavurumları, kadim ve yöresel geleneklerini kaybetmemiş insanların içinde yaşadıkları dünyayla ilgili nasıl bilgi topladıkları, örneğin bitkilerin ilaç olarak kullanımı konusunda nasıl bilgi edindikleri incelenerek görülebilir.

Kadim ve yöresel geleneklerini kaybetmemiş bütün insan toplulukları, bitkileri ilaç olarak kullanmanın sırlarını, bitkilerin kendilerinden öğrendiklerini söylemektedir. Bunun için beynin analitik becerilerini kullanmadıkları ve deneme yanılma yöntemiyle hareket etmedikleri konusunda ısrarcıdırlar. Bunun yerine bu bilginin dünyanın kalbinden, bitkilerin kendilerinden geldiğini söylerler. Çünkü onlar, insanlar onları dinlemeyi ve doğru bir zihin haliyle tepki vermeyi beşardığında, bitkilerin onlarla konuştuğu konusunda da ısrarcıdırlar.

Bu iddialar son iki yüz yıldır Batılı düşünürler tarafından –basit, Hıristiyan ve bilimsel olmayan insanların batıl inançlara dayalı saçmalıkları olarak tanımlanıp– görmezden gelinse, coğrafi ve dönemselsel olarak birbirinden çok farklı olsa da dünya üzerindeki kadim ve yöresel geleneklerini kaybetmemiş bütün kültürlerin aynı şeyi söylüyor olması oldukça ilginçtir. Elbette, dünya üzerinde yaşamış herkesin aynı hayali ya da batıl düşünce biçimini dünyaya yansıtacak kadar aptal olmaları imkânsızdır. Son iki yüz, hatta yüz yıl içinde yaşamış insanların aniden, hakikatin yalnızca onlar tarafından kavranabilmesini sağlayan büyük bir bilgelik ve zekâ geliştirmiş olmaları da imkânsızdır. Onlardan önce yaşamış milyarlarca insanın, bu kadar temel bir yanılğı içinde olması imkânsızdır.

Bizden önce yaşamış atalarımızın, dünya hakkında bildikleri her şeyi, beyinlerini analitik, organik bilgisayarlar olarak kullanmakla değil, kalplerini algı organı olarak kullanmakla edindikleri-

ni söyleyenlerin bilgeliğini görmezden gelmek büyük bir kibri işaret eder ve içinde tehlikeli bir çevresel karmaşa olasılığı barındırır.

Sadece başka bir algılama biçimi hâkimiyet kazandığı için, bu çok daha eski algılama biçimi yok olmamıştır. Gerçek şudur ki, artık yaygın olarak uygulanmıyor olsa da bilgiyi doğrudan dünyadan ve bitkilerden alma kabiliyeti hiçbir zaman sadece kadim ve yöresel geleneklerini kaybetmemiş insan topluluklarına has bir özellik olmamıştır. Bu yöntem, on dokuzuncu yüzyılın başlarında yaşamış Alman şair Goethe tarafından bitkilerdeki metamorfozun keşfinde ve yirminci yüzyılın başlarında yaşamış olan Luther Burbank tarafından, günümüzde hiçbirimizin üzerine bile düşünmediği, yenebilir bitkilerin üretiminde kullanılmıştır. Aynı yöntem George Washington Carver tarafından yerfıstığının yenebilir bir bitkiye dönüştürülme işleminde izlenmiştir ve günümüzde de, yetiştirdiği bitkiler daha bilimsel yaklaşımlara sahip çiftçilerin ürünlerinden sürekli çok daha iyi sonuç veren, büyük Japon çiftçi Masanobu Fukuoka tarafından kullanılmaktadır. Aynı yöntem, sadece bir doğabilimciden çok daha fazlası olan Henry David Thoreau ve hatta transpozonlar¹ ve mısır genetiği üzerine yaptığı çalışmalarla Nobel Ödülü'nü kazanan Barbara McClintock tarafından da kullanılmıştır. Gerçek şudur ki, bu şekilde bilgi toplama yeteneği, insan olarak doğal yapımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Bu bizim için, kalplerimizin atması kadar doğaldır. Yapısı gereği, indirgemecilerin sık sık iddia ettiği gibi belirsiz ve bulanık bir algı biçimi değildir. Bu algı biçimi son derece nazik, karmaşık ve kesindir. Bu kadim algılama biçimi sayesinde elde edebileceğimiz anlayış, şu anda *bilim* dediğimiz şey sayesinde bilebileceğimiz ya da insanın ve parçası olduğu dünyanın kim ve ne olduğu üzerine keşfedebileceğimiz ve üzerine yorumlar yapabileceğimiz her şeyin ötesindedir.

Doğrudan vahşi doğadan bilgi edinme yöntemine biyognosis – hayatın bilgisi– denir ve bu, insanlar olarak sahip olduğumuz fiziksel bedenlerimizin ayrılmaz bir parçası olduğu için, her insanın bu beceriyi geliştirme imkânı vardır. Aslında bu beceri, hepimizin gündelik hayatlarımızda farkında olmadan (en azından asgari miktarda) kullandığı bir şeydir.

Bir tür olarak bu kadim algılama biçimini geri kazanmamız hayati öneme sahiptir, çünkü çok tehlikeli bir zamanda yaşıyoruz. Türümüzün ve evimiz olan bu gezegenin karşı karşıya olduğu tehditler, hiçbir

zaman bu kadar ciddi olmamıştı. Bu tehditlerin kaynağı, gerçek dünyayla bağlantısı olmayan, günümüzde hâkim bakış açısı olan fanatik doğrusalcılık ve *mekanomorfizm* (dünyayı bir makine olarak görmek) yaklaşımlarından kaynaklanan kaçınılmaz bir hata olan, sürdürülebilir olmayan düşünce biçimleridir. Bu tehditler, diğer hepsini dışlayan tek bir algılama biçiminin hâkimiyet kazanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu dengesizliği düzeltmek için aklımızı başımıza toplamamız, her birimizin sahip olduğu, dünyayı, indirgemeci bilimin asla ulaşamayacağı, çok daha sürdürülebilir ve karmaşık biçimlerde görme ve anlama becerimizi (bu, geçirdiğimiz evrim süreci boyunca sistemimize kaydedilmiştir) geri kazanmamız gerekmektedir.

Bu kitapta size, bu kadim bilgi toplama biçiminin nasıl ortaya çıktığını ve hem genel hem de spesifik alanlarda nasıl kullanılabileceğini anlatacağım. Bu yöntem, bitkilerin tabii kullanımlarının keşfedilmesinden hasar görmüş bir organ sisteminin canlı gerçekliğine, çiftçilik faaliyetlerinden mantar miselleri² ağaçlar arasındaki karşılıklı ilişkiye, balinaların zekâsından ekosistemlerin, her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğu yapısına kadar her şeye uygulanabilir.

Fakat bu yöntem, dünya hakkında daha kesin ve sürdürülebilir bilgi toplamak için kullanılabilecek bir araçtan çok daha fazlasıdır. Son kertede bu, şu an (ne yazık ki) doğrusal algının olduğu gibi, bir varoluş biçimidir. Bir varoluş biçimi olarak, sadece dünyanın kalbinden bilgi elde edilmesinden çok daha başka şeylerle yakından ilgilenir. Asıl ilgi alanı, etrafımızı saran yaşam ağının birbiriyle bağlantısıdır. Bu yaklaşım, parçalara odaklanmak yerine bütünle ilgilenir. Hepimizin içinde bulunduğu, insanlığın yolculuğuyla ilgilenir. Bu hayatta sahip olduğumuz zaman boyunca kim olduğumuz ve kim olmamız gerektiğiyle yakından ilgilenir. Çünkü biz, diğer her şeyden çok, bu dünyanın canlılığının birer dışavurumuyuz ve her birimizin doğmuş olmasının bir sebebi var. Benliğimizle, türümüzün evrim süreci içinde ortaya çıktığı, geldiğimiz zeminle yeniden bağlantı kurmamız bize, olmamız gereken kişiye dönüşmemiz için vazgeçilmez boyutları deneyimleme olasılığı sunar.

Fakat analitik zihin ya da indirgemeci deneme-yanılma süreçlerinin hâkimiyetinden kurtularak dünyanın kalbinden nasıl bilgi toplayabileceğimizi anlamak için, öncelikle iki şeyi anlamak çok önemlidir: Doğa doğrusal değildir ve kalp bir algı organıdır.

“Söyle bana” dedim. “Neden yaptığımız şeyleri yapıyoruz, neden Dünya’ya karşı bu kadar kaba davranıyoruz? İnsan denen türün ekolojik işlevi nedir?”

Doğa’yı, bitkisel ilaçları ve şifayı anlamak için beynin doğrusal algısının yanında kalbin holistik algısının önemi tarih öncesinden beri bilinmekteydi. Kuşaklar boyu şifacılar yetiştirmiş bir aileden gelen Stephen Harrod Buhner, İngiliz botanikçi Luther Burbank’ten Goethe’ye, bilim insanı, yazar ve düşünürlerin eserlerinde dolaşiyor. Okura Doğa’nın bilgisini özümsemeleri, bitkilerin tıbbi kullanımlarını öğrenmeleri ve Dünya’yla kurulacak derin bağın manevi etkilerini anlamaları için bir rehber sunuyor.

tavsiye edilen
KDV’siz
satış fiyatı

₺ 95

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-8090-89-5

9 786258 090895

Doğan
Kitap